

Monumentnummer*: 516070

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 november 2000
Kadaster deel/nr 82865/54

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Alblasserdam	Alblasserdam	Zuid-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Alblasserdam	C			6513

Omschrijving**

Inleiding

KERK van de Nederlands-Hervormde gemeente uit 1899 in neo-gotische stijl. De Grote Kerk ligt buitendijks, aan de Cortgene even terug van de weg aan een voorplein dat met een hek en bomen is omgeven. Direkt ernaast ligt de pastorie uit 1882 in neo-klassieke stijl die voor bescherming van ondergeschikt belang is.

De consistorie aan de achterzijde van de kerk is recentelijk verbouwd waarbij een aantal binnenwanden zijn verwijderd en nieuwe lambriseringen zijn aangebracht. De originele kerklampen zijn in deze ruimte opgehangen. Tevens bevindt zich hier de oude kluis. De kerk heeft een nieuwe houten vloer en een nieuw bankenplan. Het ingangsportaal is middels een nieuwe glazen wand van de kerk afgesloten.

Omschrijving

De symmetrische kerk is opgetrokken in rode baksteen vanuit een Grieks kruisvormige plattegrond. De kerk heeft een samengesteld schilddak met steekkappen en een vierkante klokketoren met achthoekige opbouw en spits met leien in maasdekking.

De vensteropeningen zijn spitsvormig (in lichte mate). De ramen hebben drie maten waarbij telkens de hoogte verschilt. Tevens zijn er een aantal roosvensters. De vensters hebben ijzeren traceringen, rollagen en gemetselde onderdorpels. Meerdere dubbele houten deuren met ijzerbeslag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De plinten en gekorniste cordonlijsten zijn in staande donkerrode baksteen uitgevoerd. Op alle hoeken bevinden zich lisenen met schouderstukken. Langs de dakranden telkens getrappt boogfries in het metselwerk. Kerk heeft zinken waterafvoerpijpen en houten daklijsten.

De toren is centraal in de voorgevel (zuid) opgenomen. Onderin de toren bevindt zich de hoofdentree met een spitsvormig entreeportiek. Een hardstenen trapje leidt naar de dubbele houten deuren onder bovenlicht met gietijzeren vierpassen.

Boven de entree een zandstenen gevelsteen met de tekst: "ter nagedachtenis van Cornelis Smit, 1784-1858", een gedenksteen die uit de gesloopte Koepelkerk afkomstig is.

In de toren een groot venster in de voorgevel en aan alle zijden drie smalle galmgaten. Het vierkante torendeel eindigt met een opengewerkte borstwering met daaronder een boogfries. In de achthoekige torenspits boogfries en koperen wijzerplaten. Aan weerszijden van de toren in de voorgevel twee ijzeren roosvensters.

In de symmetrische rechterzijgevel bevinden zich twee entreepartijen met dichtgemetselde spitsboogvormige boogvelden. De deuren worden telkens geflankeerd door kleine spitsboogvormige vensters, in totaal vier. Boven de cordonlijst in het middenrisaliet vijf grote staande spitsboogvormige vensters en in de naastliggende geveldelen twee roosvenstertjes.

De middenrisaliet in de symmetrische achtergevel heeft op de begane grond een risalerend geveldeel, hierboven een spitsboogvormig raam. Aan de zijflanken van de middenrisaliet spitsboogvormige deuren onder een roosvenster. Ernaast een spitsboogvormig venster. In de geveldelen naast het middenrisaliet een spitsboogvormig raam.

In de linkerzijgevel heeft de middenrisaliet drie grote staande spitsboogvormige vensters en twee kleine spitsboogvormige vensters. Links een houten deur met spitsboog onder een roosvenster met tracering.

INTERIEUR. In het tochtportaal enkele grafstenen en twee lancetramen. In de kerk bevinden zich vier balkons met een doorlopende houten paneellambrisering. De balkons steunen op gietijzeren zuiltjes met Korintisch kapiteel. In het balkon in de noordgevel tegenover de hoofdingang, een rijkbewerkte houten orgelkas. Op de begane grond een bewerkte eiken houten preekstoel met zeshoekig afdak en met een hangende zeshoekige kuip die aan de onderzijde een schubbenmotief heeft.

De kerk heeft een houten kap van kraalschoten. Het vlakke plafond en de schuine zijwanden van deze houten constructie rusten op houten klampen en worden bovendien met een ijzeren netwerk van trek- en hangstangen met in het midden een rozet, ondersteund. In het plafond een aantal vierkante ijzeren ventilatieroosters.

In de kerk bevindt zich een tweeklaviers orgel met pedaal, gemaakt in 1881 door de orgelmaker R. Meijer uit Veendam. In 1899 overgeplaatst naar het huidige kerkgebouw. Het instrument werd in 1982 gerestaureerd en uitgebreid door de fa. Reil uit Heerde. De uitbreiding is niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Waardering

De kerk is van algemeen belang wegens cultuur-historische waarde als voorbeeld van een laat negentiende eeuwse Nederlands Hervormde Kerk.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De kerk is van algemeen belang wegens architectuur-historische waarde vanwege de herkenbare typologie en de neo-gotische bouwstijl; een voor de protestantse kerkbouw afwijkende bouwstijl.

De kerk is gaaf in hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik. Het interieur is nagenoeg gaaf en vanwege orgelkas, preekstoel en houtconstructie van waarde.

De kerk heeft ensemblewaarde vanwege de beeldbepalende ligging buitendijks, aan de rand van Alblasserdam.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

Religieuze gebouwen

Kerk en kerkonderdeel

Kerk